

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 97/5/EG

av den 27 januari 1997

om gränsöverskridande betalningar

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽²⁾,

med beaktande av Europeiska monetära institutets yttrande,

med tillämpning av förfarandet i artikel 189b i fördraget⁽³⁾, mot bakgrund av det den 22 november 1996 av förlikningskommittén godkända gemensamma utkastet, och

med beaktande av följande:

1. Antalet gränsöverskridande finansiella transaktioner ökar ständigt allteftersom genomförandet av den inre marknaden och utvecklingen mot en fullständig ekonomisk och monetär union för med sig ökat handelsutbyte och ökad rörlighet för personer inom gemenskapen. De gränsöverskridande betalningarna utgör till antal och belopp en betydande del av dessa gränsöverskridande transaktioner.
2. Det är viktigt att privatpersoner och företag, särskilt små och medelstora företag, kan göra betalningar snabbt, säkert och till låg kostnad från en del av gemenskapen till en annan. I enlighet med kommissionens meddelande om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrensregler på gränsöverskridande girosystem⁽⁴⁾ borde ökad konkurrens på marknaden för betalningar medföra bättre service och lägre kostnader.
3. Syftet med detta direktiv är att följa upp de framsteg som gjorts på vägen mot fullbordandet av den inre

marknaden, särskilt vad gäller liberaliseringen av kapitalrörelserna, i avsikt att förverkliga en ekonomisk och monetär union. Bestämmelserna i detta direktiv bör tillämpas på betalningar utställda i medlemsstaternas valutor och i ecu.

4. Europaparlamentet begärde i sin resolution av den 12 februari 1993⁽⁵⁾ att ett rådsdirektiv skulle utarbetas för att fastställa regler för insyn och kvalitet i samband med genomförandet av gränsöverskridande transaktioner.
5. De frågor som omfattas av detta direktiv bör behandlas skilda från de systembetingade problem som fortfarande studeras av kommissionen. Det kan visa sig nödvändigt att lägga fram ett nytt förslag som omfattar dessa systembetingade frågor, särskilt frågan om avvecklingens slutgiltighet ("settlement finality").
6. Syftet med detta direktiv är att förbättra de gränsöverskridande betalningarna och därigenom hjälpa Europeiska monetära institutet (EMI) att fullgöra sin uppgift att främja effektiviteten hos gränsöverskridande transaktioner för att förbereda den tredje fasen av den ekonomiska och monetära unionen.
7. För att kunna uppfylla de mål som anges i punkt 2 i ingressen bör detta direktiv tillämpas på varje betalning vars belopp inte överstiger 50 000 ecu.
8. I enlighet med artikel 3b tredje stycket i fördraget och för att kunna säkerställa öppenhet och insyn, fastställs i detta direktiv de minimikrav som är nödvändiga för att säkerställa att kunderna får tillräcklig information såväl före som efter genomförandet av en gränsöverskridande betalning. Dessa krav omfattar uppgifter om vilka möjligheter kunden har att göra reklamationer och anföra besvär och hur dessa möjligheter kan utnyttjas. I detta direktiv fastställs de minimikrav, särskilt vad gäller kvaliteten, som de företag som genomför gränsöverskridande betalningar skall uppfylla, inbegripet skyldigheten att utföra de gränsöverskridande betalningarna i enlighet med kundens instruktioner. Detta direktiv överensstämmer med de principer som anges i kommissionens rekommendation 90/109/EEG av den 14 februari 1990, om insyn

⁽¹⁾ EGT nr C 360, 17.12.1994, s. 13, EGT nr C 199, 3.8.1995, s. 16.

⁽²⁾ EGT nr C 236, 11.9.1995, s. 1.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 19 maj 1995 (EGT nr C 151, 19.6.1995, s. 370), rådets gemensamma ståndpunkt av den 4 december 1995 (EGT nr C 353, 30.12.1995, s. 52) och Europaparlamentets beslut av den 13 mars 1996 (EGT nr C 96, 1.4.1996, s. 74). Rådets beslut av den 19 december 1996 och Europaparlamentets beslut av den 16 januari 1997.

⁽⁴⁾ EGT nr C 251, 27.9.1995, s. 3.

⁽⁵⁾ EGT nr C 72, 15.3.1993, s. 158.

vad gäller bankernas bestämmelser angående gränsöverskridande finansiella transaktioner⁽¹⁾. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt⁽²⁾.

9. Detta direktiv borde kunna bidra till att den maximala tidsåtgången för genomförandet av en gränsöverskridande betalning förkortas och att de företag som redan har mycket korta tidsfrister bibehåller dem.
10. I den rapport som kommissionen skall lägga fram för Europaparlamentet och rådet senast två år efter det att detta direktiv har börjat tillämpas, bör särskilt behandlas frågan om vilken tidsfrist som skall gälla om någon sådan inte överenskommit mellan beställaren och det företag denne anlitat, med hänsyn tagen såväl till den tekniska utvecklingen som till förhållandena i varje medlemsstat.
11. Företagen bör vara återbetalningsskyldiga om betalningen inte genomförts på det sätt som avtalats. Om denna återbetalningsskyldighet inte begränsas skulle den dock kunna medföra ett ansvar för företagen som skulle kunna inverka menligt på deras möjligheter att uppfylla kraven på solvens. Återbetalningsskyldigheten bör därför gälla upp till ett belopp av 12 500 ecu.
12. Artikel 8 påverkar inte de allmänna bestämmelserna i den nationella lagstiftningen enligt vilka ett företag är ansvarigt gentemot beställaren om en gränsöverskridande betalning inte genomförts på det sätt som avtalats på grund av att företaget begått något fel.
13. Bland de omständigheter ett företag som medverkar i genomförandet av en gränsöverskridande betalning kan ställas inför, inklusive omständigheter i samband med en insolvenssituation, är det nödvändigt att skilja ut omständigheter som beror på force majeure, och därför bör definitionen av force majeure utgå från artikel 4.6 i rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om charterturism⁽³⁾.
14. I medlemsstaterna måste det finnas lämpliga och effektiva förfaranden för att göra reklamationer och anföra besvär, så långt som möjligt inom ramen för existerande förfaranden, för att lösa eventuella tvister mellan kunder och företag.

⁽¹⁾ EGT nr L 67, 15.3.1990, s. 39.

⁽²⁾ EGT nr L 166, 28.6.1991, s. 77.

⁽³⁾ EGT nr L 158, 23.6.1990, s. 59.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta direktiv skall tillämpas på gränsöverskridande betalningar utställda i medlemsstaternas valutor och i ecu upp till motsvarande 50 000 ecu, som beställts av andra än dem som anges i artikel 2 a, 2 b och 2 c och som genomförs av kreditinstitut och andra företag.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

- a) kreditinstitut: ett företag enligt definitionen i artikel 1 i direktiv 77/780/EEG⁽⁴⁾, liksom en inom gemenskapen belägen filial, enligt artikel 1 tredje strecksatsen i samma direktiv, till ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen, och som inom ramen för sin verksamhet gör gränsöverskridande betalningar,
- b) annat företag: varje fysisk eller juridisk person, annan än ett kreditinstitut, som inom ramen för sin verksamhet gör gränsöverskridande betalningar,
- c) finansinstitut: en inrättning enligt definitionen i artikel 4.1 i rådets förordning (EG) nr 3604/93 av den 13 december 1993 om fastställandet av definitioner för tillämpningen av det förbud mot positiv särbehandling som anges i artikel 104a i fördraget⁽⁵⁾,
- d) företag: ett kreditinstitut eller annat företag; i fråga om artiklarna 6, 7 och 8 betraktas filialer till ett och samma kreditinstitut vilka är belägna i olika medlemsstater och vilka gör gränsöverskridande betalningar som olika företag,
- e) förmedlande företag: företag annat än det beställaren eller betalningsmottagaren anlitat som deltar i genomförandet av en gränsöverskridande betalning.

⁽⁴⁾ EGT nr L 322, 17.12.1977, s. 30. Direktivet senast ändrat genom direktiv 95/26/EG (EGT nr L 168, 18.7.1995, s. 7).

⁽⁵⁾ EGT nr L 332, 31.12.1993, s. 4.

- f) gränsöverskridande betalning: en betalning som utförs av ett företag eller en filial till ett företag i en medlemsstat på en beställares initiativ i syfte att överföra en summa pengar till en betalningsmottagare i ett företag eller en filial till ett företag i en annan medlemsstat; beställaren och betalningsmottagaren kan vara en och samma person,
- g) gränsöverskridande betalningsorder: en villkorslös instruktion, oavsett vilken form den har, som ges direkt av en beställare till ett företag, om att göra en gränsöverskridande betalning,
- h) beställare: en fysisk eller juridisk person som beställer en gränsöverskridande betalning till en betalningsmottagare,
- i) betalningsmottagare: den slutliga mottagaren av en gränsöverskridande betalning vars medel ställs till dennes förfogande på ett konto som han kan förfoga över,
- j) kund: beställaren eller betalningsmottagaren beroende på sammanhanget,
- k) referensräntesats: en representativ räntesats som används vid beräkning av ersättning och som fastställs efter de regler som gäller i den medlemsstat där det företag som skall lämna ersättning till kunden är beläget,
- l) acceptdatum: det datum då alla villkor som ett företag ställt för att utföra en gränsöverskridande betalning uppfyllts beträffande tillräcklig finansiell täckning och nödvändig information för att kunna utföra ordern.

AVDELNING II

INSYN OCH ÖPPENHET I VILLKOREN FÖR GRÄNSÖVERSKRIDANDE BETALNINGAR

Artikel 3

Förhandsinformation om villkoren för gränsöverskridande betalningar

Företagen skall ställa skriftlig, lättförståelig information om villkoren för gränsöverskridande betalningar till sina faktiska och potentiella kunders förfogande, eventuellt i elektronisk form. Denna information skall omfatta minst följande:

- Uppgifter om hur lång tid det tar att genomföra en beställning på en gränsöverskridande betalning från det att företaget har fått beställningen till dess att beloppet krediteras kontot hos det företag som betalningsmottagaren anlitar. Den tidpunkt då beräkningen av tiden inleds skall vara klart angiven.
- Uppgifter om hur lång tid det tar efter det att en gränsöverskridande betalning har tagits emot, innan det belopp som krediterats kontot hos det företag som

betalningsmottagaren anlitat överförs till betalningsmottagarens konto.

- Uppgifter om beräkningsgrunden för de kostnader och avgifter kunden skall betala till företaget, vid behov även räntesatserna.
- Uppgifter om debiterings- eller krediteringsdatum, om företaget tillämpar sådana.
- Uppgifter om vilka möjligheter kunden har att göra reklamationer och anföra besvär och hur dessa möjligheter kan utnyttjas.
- Uppgifter om vilka växlingskurser som använts.

Artikel 4

Information efter det att gränsöverskridande betalningar utförts

Företagen skall, efter det att de utfört eller mottagit en gränsöverskridande betalning, ge sina kunder klar, skriftlig, lättförståelig information, eventuellt i elektronisk form, om kunderna inte uttryckligen avstår från detta. Denna information skall minst innehålla

- uppgifter som gör det möjligt för kunden att identifiera den gränsöverskridande betalningen,
- det ursprungliga beloppet för den gränsöverskridande betalningen,
- summan av alla kostnader och avgifter för kunden,
- debiterings- eller krediteringsdatum, om företaget använder sådana.

Om beställaren har specificerat att avgifterna för den gränsöverskridande betalningen helt eller delvis skall debiteras betalningsmottagaren, skall denne informeras om detta av det företag han anlitar.

När växling av valuta har ägt rum skall det företag som utfört växlingen informera sin kund om vilken kurs som använts.

AVDELNING III

FÖRETAGENS MINIMIFÖRPLIKTELSETRÄFFANDE GRÄNSÖVERSKRIDANDE BETALNINGAR

Artikel 5

Företagets förpliktelser

Med undantag av de fall då ett företag inte vill göra affärer med en kund, skall företaget, på kundens begäran, när det gäller en gränsöverskridande betalning vars specifikationer är angivna, förplikta sig angående tidsåtgången för genomförandet av betalningen samt angående kostnader och andra avgifter, med undantag av dem som är avhängiga av den valutakurs som kan komma att användas.

*Artikel 6***Förpliktelser beträffande genomförandetid**

1. Beställarens företag skall utföra den gränsöverskridande betalningen inom den tid som överenskommits med beställaren.

När den överenskomna tiden inte respekteras eller överenskommelse om tidsåtgång saknas och beloppet ännu fem bankdagar efter acceptdatumet för den gränsöverskridande betalningsordern inte krediteras kontot hos det företag betalningsmottagaren anlitat, skall beställaren ersättas av det företag han anlitat.

Ersättningen utgörs av en ränta som beräknas på grundval av referensräntesatsen för det överförda beloppet för perioden mellan

- slutet av den sista dagen för den överenskomna tidsåtgången, eller i avsaknad av en sådan, slutet av den femte bankdagen efter acceptdatumet för den gränsöverskridande betalningsordern, och
- den dag beloppet krediterats kontot hos det företag betalningsmottagaren anlitat.

På samma sätt skall ett förmedlande företag ersätta det företag som beställaren anlitat, om det förmedlande företaget är ansvarigt för att en gränsöverskridande betalning inte genomförts inom den avtalade tiden eller, om ingen tid avtalats, före slutet av den femte bankdagen efter acceptdatumet för den gränsöverskridande betalningsordern.

2. Det företag som betalningsmottagaren anlitat skall göra det överförda beloppet tillgängligt för betalningsmottagaren inom den tid som överenskommits med denne.

När den överenskomna tiden inte respekteras eller, i avsaknad av en sådan överenskommelse, när beloppet inte krediterats mottagarens konto vid slutet av den bankdag som följer efter den dag beloppet krediterats kontot hos det företag som betalningsmottagaren anlitat, skall betalningsmottagarens företag gottgöra denne.

Ersättningen utgörs av en ränta som beräknas på grundval av referensräntesatsen för betalningsbeloppet för perioden mellan

- sista dagen för den överenskomna tidsåtgången eller, om ingen överenskommelse om tid föreligger, den bankdag som följer efter den dag beloppet krediterats kontot hos det företag som betalningsmottagaren anlitat, och
- det datum beloppet krediteras betalningsmottagarens konto.

3. Ingen ersättning skall utgå enligt punkterna 1 och 2 när det företag som beställaren anlitat, respektive det företag som betalningsmottagaren anlitat, kan fastställa att förseningen beror på beställaren respektive betalningsmottagaren.

4. De föregående punkterna 1, 2 och 3 påverkar på inget sätt de rättigheter som kunder och företag som med-

verkat vid genomförandet av en gränsöverskridande betalning har i övrigt.

*Artikel 7***Skyldigheten att göra den gränsöverskridande betalningen i enlighet med instruktionerna på betalningsordern**

1. Det företag som beställaren anlitat, eventuella förmedlande företag och det företag som betalningsmottagaren anlitat, är från acceptdatumet för den gränsöverskridande betalningsordern skyldiga att genomföra betalningen till dess fulla belopp, om inte beställaren har specificerat att omkostnaderna för den gränsöverskridande betalningen helt eller delvis skall bestridas av betalningsmottagaren.

Bestämmelserna i föregående stycke påverkar inte möjligheterna för betalningsmottagarens företag att belasta mottagaren för kostnader avseende förvaltningen av dennes konto i överensstämmelse med gällande regler och sedvana. En sådan avgift får dock inte användas av företaget i syfte att kringgå de skyldigheter som anges i föregående stycke.

2. Utan att detta påverkar andra krav som beställaren anför, är det företag beställaren anlitat, när detta eller ett förmedlande företag har gjort ett avdrag från betalningsbeloppet i strid med punkt 1, skyldigt att, om beställaren så kräver, överföra det avdragna beloppet till betalningsmottagaren, utan något avdrag och för egna medel, om inte beställaren begär att beloppet skall krediteras honom.

Varje förmedlande företag som reducerat beloppet i strid med bestämmelserna i punkt 1 är skyldigt att, på egen kostnad och utan ytterligare avdrag, överföra det avdragna beloppet till det företag som beställaren anlitat, eller, om detta företag så kräver, till mottagaren av den gränsöverskridande betalningen.

3. När det företag som betalningsmottagaren anlitat inte har fullgjort sin skyldighet att utföra den gränsöverskridande betalningen i överensstämmelse med beställarens instruktioner, är detta företag skyldigt att med egna medel kreditera mottagaren det felaktigt avdragna beloppet, utan att detta påverkar andra krav som beställaren anför.

*Artikel 8***Företagarens återbetalningsskyldighet vid betalningar som inte genomförts på det sätt som avtalats**

1. Utan att detta påverkar andra krav som beställaren anför skall det företag som beställaren anlitat, om detta företag accepterat en gränsöverskridande betalningsorder och det överförda beloppet inte krediterats kontot hos det företag som betalningsmottagaren anlitat, vara skyldigt att kreditera denne hela beloppet eller högst 12 500 ecu om betalningsbeloppet överstiger denna summa, plus

- ränta som beräknas på grundval av referensräntesatsen för betalningsbeloppet för perioden mellan den dag då en begäran om en gränsöverskridande betalning gjordes och krediteringsdatumet, och
- de kostnader som beställaren haft för den gränsöverskridande betalningen.

Dessa belopp skall ställas till beställarens förfogande inom fjorton bankdagar efter hans begäran, om inte ett belopp som motsvarar den gränsöverskridande betalningsordern under mellantiden överförs till ett konto hos det företag betalningsmottagaren anlitat.

Detta krav kan inte göras gällande före utgången av den tidsfrist för genomförandet av den gränsöverskridande betalning som överenskommit mellan det företag som beställaren anlitat och denne, eller, om ingen tid avtalats, utgången av den tidsfrist som anges i artikel 6.1 andra stycket.

På samma sätt är varje förmedlande företag som har accepterat en gränsöverskridande betalningsorder skyldigt att med egna medel betala tillbaka det överförda beloppet plus ränta och omkostnader till det företag som gav instruktioner om betalningen. Om den gränsöverskridande betalningen inte genomförs på det sätt som avtalats på grund av att det sistnämnda företaget gett felaktiga eller ofullständiga instruktioner, skall det förmedlande företaget i görligaste mån bemöda sig om att betala tillbaka beloppet.

2. Om anledningen till att en gränsöverskridande betalning inte har genomförts på det sätt som avtalats är att ett förmedlande företag som valts av det företag betalningsmottagaren anlitat inte genomfört den, är det senare företaget, trots vad som sägs i punkt 1, skyldigt att ställa detta belopp, dock högst 12 500 ecu, till betalningsmottagarens förfogande.

3. Om en gränsöverskridande betalning inte har genomförts på det sätt som avtalats på grund av att beställaren har gett sitt företag felaktiga instruktioner, eller på grund av att ett förmedlande företag som uttryckligen valts av beställaren inte har utfört den gränsöverskridande betalningsordern, skall det företag som beställaren anlitat och övriga företag som medverkat i transaktionen utan hinder av punkt 1 bemöda sig om att i görligaste mån betala tillbaka beloppet.

När det företag som beställaren anlitat fått beloppet återbetalt, är det skyldigt att kreditera beställarens konto med beloppet. I detta fall är företagen, inklusive det företag som beställaren anlitat, inte skyldiga att återbetala avgifter och upplupna räntor och får dra av de dokumenterade omkostnader som återbetalningen medfört.

Artikel 9

Force majeure

Trots vad som sägs i direktiv 91/308/EEG, är de företag som medverkar vid genomförandet av en gränsöverskri-

dande betalning befriade från skyldigheterna i det här direktivet, om de kan åberopa force majeure — varmed skall förstås osedvanliga eller oförutsägbara omständigheter som den som åberopar dem inte har något inflytande över, och som han inte har någon möjlighet att avvärja, ens om han visar största möjliga försiktighet.

Artikel 10

Reglering av tvister

Medlemsstaterna skall se till att det finns lämpliga och effektiva förfaranden för att göra reklamationer och anföra besvär, så långt möjligt inom ramen för existerade förfaranden, för att reglera eventuella tvister mellan en beställare och det företag han anlitat, eller mellan en betalningsmottagare och det företag han anlitat.

AVDELNING IV

AVSLUTANDE BESTÄMMELSER

Artikel 11

Tillämpning

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 14 augusti 1999. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När medlemsstaterna antar dessa lagar och andra författningar, skall dessa innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare regler för denna hänvisning fastställs av medlemsstaterna.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i lagar och andra författningar som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 12

Rapport till Europaparlamentet och rådet

Senast två år efter det att det här direktivet har börjat tillämpas skall kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen, vid behov åtföljd av förslag till ändringar.

Mot bakgrund av rådande förhållanden i varje medlemsstat och den tekniska utveckling som skett, skall denna rapport speciellt behandla frågan om de tidsfrister som fastställs i artikel 6.1.

*Artikel 13***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

*Artikel 14***Mottagare**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 27 januari 1997.

På Europaparlamentets vägnar

J. M. GIL-ROBLES

Ordförande

På rådets vägnar

G. ZALM

Ordförande
